

پیام حزب کمونیست ایران به کنگره مؤسس کمینترن

۲۰ مارس ۱۹۱۹
[۲۹ اسفند ۱۲۹۷]

حزب کمونیست مسلمانان* [ایرانی] (عدالت) [برگزاری نخستین کنگره] انترناسیونال سوم را تهنیت گفته، شادباش‌های برادرانه‌ی خود را تقدیم می‌دارد و موفقیت در مبارزه علیه سرمایه، این دشمن دیرینه‌ی رنجبران را آرزو می‌کند.

فرقه عدالت (باکو)
[ترجمه از روسی]

یادداشت ناشر:

*- در قفقاز به ایرانیان و دیگر مسلمانان محلی - در تقابل با اهالی مسیحی - «مسلمان» خطاب می‌کردند و از اینجاست نام مسلمان. باید اضافه کرد که بر خلاف اشتباه رایج، نماینده فرقه‌ی عدالت (حزب کمونیست ایران) در نخستین کنگره بین الملل سوم (کمینترن) حیدر خان نبود بلکه میرزا باقر اوغلی حسین راده بود، که بعدها وارد حزب کمونیست آذربایجان شوروی شد و کمیسار امور مالی آذربایجان انقلابی و سپس فدراسیون قفقاز و بعد از آن دبیر اول کمیته مرکزی حزب کمونیست تاجیکستان شد. او در سال ۱۸۹۴ متولد و بسال ۱۹۳۸ در تصفیه‌های استالینی به قتل رسید. برای کنگره نگاه کنید به: Premier Congrès de l'Internationale Communiste, EDI, Paris, 1973.

منبع: اسناد تاریخی جنبش کارگری سوسیال دموکراسی و کمونیستی ایران، جلد ۶، چاپ دوم، انتشارات مزدک، تهران، ۱۳۵۸. ص ۸۹.
ترجمه: انتشارات مزدک.
بازنویس: روبرت هاکوپیان، خرداد ۱۳۸۳.

<http://www.marxists.org/farsi>
farsi@marxists.org